

Sygn. akt I C 317/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2022 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Daria Ratymirska

Protokolant: p. o. prot. sęd. Oliwia Zielińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 czerwca 2022 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa A. C.

przeciwko M. C. (1)

o zapłatę kwoty 11.400 zł

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda A. C. na rzecz pozwanego M. C. (1) kwotę 1000 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty;

III. nakazuje powodowi uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 1.388,40 zł tytułem wydatków poniesionych w postępowaniu tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłego.

sygn. akt IC 317/21

UZASADNIENIE

A. C. wniósł pozew przeciwko M. C. (1) o zapłatę kwoty 11.400,40 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9.02.2019r. W uzasadnieniu podał, że w listopadzie 2018r. pozwany zlecił mu zamontowanie stolarki okiennej – drzwiowej PCV w zakresie zgodnie z ofertą nr (...) z dnia 15 listopada 2018r. i specyfikacją stanowiącą załącznik do zlecenia. Za wykonanie zleconych prac pozwany zobowiązał się do zapłaty w terminie do dnia 8.02.2019r., kwoty 19000,67 zł, z czego zapłacił jedynie, tytułem zaliczki, kwotę 7600 zł. Dochodzona kwota stanowi pozostałą część wynagrodzenia powoda.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa, zarzucił niewykonanie dzieła zgodnie z umową, nieusunięcie wad wykonanego dzieła, wywołanie po stronie pozwanej opóźnienia, które skutkowało karą finansową pozwanego, odstąpienie od umowy przez pozwanego. Podniósł, że po zamontowaniu drzwi przesuwnych, których wartość stanowi istotny element całego zamówienia, okazało się, że drzwi nie działają, co zostało zgłoszone powodowi, ale nie doprowadziło do skutecznej naprawy. Drzwi nie działały już kolejnego dnia po podpisaniu protokołu odbioru. Po zgłoszeniu ponownym wady, powód zażądał wynagrodzenia i odmówił przyjazdu. Pozwany zmuszony był zlecić innej firmie naprawę drzwi, za co poniósł dodatkowe koszty. W tym czasie pozwany kontaktował się z powodem, w tym pisemnie, informując o swoich zamiarach. Pozwany zarzucił nadto, że jedno z okien zostało również wadliwie zamontowane, jako otwierane w przeciwną stronę, niż wynika to z zamówienia. Zdaniem pozwanego, żądanie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, skoro pozwany niewłaściwie wywiązał się z umowy, pozostawiając pozwanego z istotnymi wadami zamówienia.

Stan faktyczny:

W dniu 15.11.2018r. strony zawarły umowę, na podstawie której powód, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą V. A. C. z/s w D., zobowiązał się zamontować okna i drzwi przesuwne w budynku mieszkalnym pozwanego, za wynagrodzeniem w kwocie 19.000,67 zł, zgodnie z Ofertą nr (...), w której wyszczególniono wynagrodzenie za okna producenta P. w wys. 16483,21 zł, oraz za montaż w wys. 1110 zł (74 mb x 15 zł), łącznie 17.593,21 zł netto plus VAT 8%. Stolarka okienna – drzwiowa miała być wykonana z materiałów, dostarczonych przez wykonawcę (powoda).

Pozwany zamówił u powoda jedenaście okien wraz z montażem; ceny okien, w stosunku do pierwotnej wyceny, zostały ustalone po rabacie:

- 1) okno (...) C. (...), kolor biały, szara uszczelka, za cenę 808,15 zł;
- 2) okno I. S.-slide drzwi podnoszono – przesuwne, kolor biały, szara uszczelka, za cenę 14970 zł, zmienione następnie na okno Typ: I. (...) drzwi podnoszono-przesuwne - które spełniały warunki konstrukcyjne dla założonego otworu drzwiowego i układu skrzydeł - za cenę 9.670,59 zł;
- 3) okno I. (...) (...) C. (...), kolor biały, szara uszczelka, za cenę 734,86 zł;
- 4) okno I. (...) (...) C. (...), kolor biały, szara uszczelka, za cenę 557,99 zł;
- 5) okno I. (...) (...) C. (...), kolor biały, szara uszczelka, za cenę 669,28 zł;
- 5a) okno I. (...) (...) C. (...), wym. 1370 x 1450, kolor biały, szara uszczelka, OL, za cenę 637,57 zł;
- 6) okno I. (...) (...) C. (...), kolor biały, szara uszczelka, za cenę 658,92 zł;
- 7) okno I. (...) (...) C. (...), kolor biały, szara uszczelka, za cenę 566,40 zł;
- 8) dwa okna I. (...) (...) C. (...), kolor biały, szara uszczelka, za cenę 1130,20 zł;
- 9) okno I. (...) (...) C. (...), kolor biały, szara uszczelka, za cenę 1228,79 zł.

Ostatecznie wysokość ustalonego wynagrodzenia za zamówione okna wraz z montażem wyniosła 17.861,55 zł:

6992,16 zł cena dziesięciu okien, objętych potwierdzeniem zamówienia (...) (...) z dn. 3.12.2018r. (k-14-16)

9670,59 zł cena drzwi podnoszono-przesuwnych I. (...), objętych potwierdzeniem zamówienia (...) z dn. 11.12.2018 (k-17)

1198,80 zł wynagrodzenie za montaż (1110 zł netto + 8% VAT).

Dowód:

oferta nr (...) (k-8)

potwierdzenie wyceny z dn. 16.11.2018 (k-9-12)

potwierdzenie zamówienia (...) (...) z dn. 3.12.2018 (k-14-16)

potwierdzenie zamówienia (...) (...) z dn. 11.12.2018 (k-17)

zeznania powoda (k-252).

Zamówione okna i drzwi przesuwne zostały zamontowane przez powoda w domu pozwanego. /Bezsporne/

Tytułem zaliczki pozwany zapłacił kwotę 7600,27 zł. Ponadto, w związku z zamówieniem, w lutym 2019r. pozwany dopłacił pozwanemu kwotę 1500,23 zł.

Dowód:

oferta nr (...) (k-8)

faktura VAT z 1.02.2019r. (k-19)

faktura VAT nr (...) z dn. 4.02.2019r. (k-63)

zeznania powoda (k-252).

W dniu 1.02.2019r. strony podpisały protokół odbioru stolarki i montażu.

Dowód:

protokół odbioru (k-18).

Pismem z dnia 12.02.2019r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 11400,40 zł do dnia 19.02.2019r.

Dowód:

wezwanie do zapłaty (k-20-22).

Przy zamówieniu powód zapewniał pozwanego, że okno przesuwne będzie „m.” wśród okien, że będzie się lekko przesunęło. Po ich zamontowaniu, okazało się, że drzwi nie działają, że należy użyć całej siły mięśni, aby je przesunąć tylko na kawałek, co zostało zgłoszone powodowi telefonicznie w ciągu dwóch dni od montażu, ale nie doprowadziło do skutecznej naprawy. Pracownicy producenta okien kilkakrotnie próbowali dokonać poprawy działania drzwi przesuwnych, co jednak nie przyniosło spodziewanego efektu, ponieważ za dzień lub dwa po naprawie, polegającej na nasmarowaniu prowadnic smarem, problem powracał. Po ponownym zgłoszeniu wady, powód zażądał wynagrodzenia i odmówił przyjazdu. Powód przy współpracy z producentem, nie ustalił przyczyny trudności otwierania drzwi. Pozwany zlecił naprawę drzwi innej firmie. Naprawa polegała na demontażu drzwi po uprzednim ich rozszkoleniu, demontażu ościeżnicy drzwi, oczyszczeniu otworu i ponownym montażu drzwi w odwrotnej kolejności z zastosowaniem innego sposobu montażu.

Pismem z dnia 12.02.2019r. pozwany zawiadomił powoda, że pomimo dwukrotnej próby usunięcia wad niewłaściwego montażu drzwi podnoszono – przesuwnych I. (...), nadal nie spełniają one swojej funkcji, przesuwają się bardzo ciężko. W dniu 1.02.2019r. podczas próby usunięcia wady, jedynie nasmarowano części drzwi przesuwnych smarem silikonowym, który spowodował chwilową poprawę w użytkowaniu. Po upływie trzech dni drzwi znowu przesunęły się bardzo ciężko. Pozwany wskazał, że zamówiony towar jest niezgodny z umową, gdyż nie ma właściwości, jakie powinny cechować towar tego rodzaju i nie spełnia oczekiwań. Pozwany zastrzegł, że jeśli drzwi nie zostaną naprawione w terminie trzech dni, odstąpi od umowy. Pozwany poinformował też powoda o niewłaściwym montażu okna I. (...) rozm. (...), żądając jego wymiany.

Dowód:

pismo pozwanego do powoda z dn. 12.2.2019r. (k-54-55)

zeznania świadka M. C. (2) (k-78)

opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa Z. K. (1) (k-83 i nast., 138 i nast., 153 i nast.)

zeznania pozwanego (k-253)

częściowo zeznania powoda (k-252-253).

W odpowiedzi, pismem z dnia 21.02.2019r. powód poinformował pozwanego, że odstąpienie od umowy oraz reklamacja są niemożliwe, gdyż wykonanie usług zostało zakończone, o czym świadczy podpisany protokół odbioru, nie zawierający uwag odnośnie funkcjonowania i montażu. Wskazał, że subiektywnie odczuwane niedogodności w użytkowaniu drzwi wynikają z rozmiaru i wagi zamówionego produktu, a ponadto normalnie w takich warunkach atmosferycznych jak ujemne temperatury, nikt nie otwiera drzwi.

Dowód:

pismo powoda do pozwanego z dn. 21.2.2019r. (k-56-57)

Pismem z dnia 4.03.2019r. pozwany poinformował powoda o konieczności zlecenia naprawy drzwi innej firmie. Wskazał, że dopiero ustalenie kosztów tej naprawy umożliwi mu ostateczne rozliczenie z powodem. Pozwany dołączył notatkę kierownika budowy, wskazującą na zakres wady oraz niewłaściwy sposób jej usunięcia przy użyciu smaru.

Dowód:

pismo pozwanego do powoda z dn. 12.2.2019r. (k-58-60)

notatka kierownika budowy (k-64).

Miejsce montażu drzwi przesuwnych było prawidłowo przygotowane przez pozwanego i nie było kwestionowane podczas pomiarów, dokonanych przez powoda przed zamówieniem stolarki. Powód dokonał wadliwego montażu stolarki drzwiowej, niezgodnie z instrukcją montażu drzwi unoszono – przesuwnych (...), co było przyczyną wadliwego działania skrzydła, jak i konsekwencji, związanych z trwałym odkształceniem progu ościeżnicy wraz z szyną jezdną, po której poruszają się drzwi. Ponowny poprawny montaż drzwi przez firmę zewnętrzną nie doprowadził do usunięcia wadliwości progu, którego nie dało się w pełni wyprostować, ponieważ uległ trwałym uszkodzeniom na skutek wadliwości pierwszego montażu przez powoda.

Trwałe odkształcenie progu ościeżnicy wraz z szyną jezdną jest obecnie przyczyną niesprawnego użytkowania drzwi przesuwnych, których jakość działania zależy od warunków atmosferycznych i temperatur, powodujących zwiększenie lub zmniejszenie siły operacyjnej przy uruchamianiu drzwi. Wartość drzwi w takim stanie nie odpowiada wartości drzwi nowych zamontowanych poprawnie i działających mechanicznie bez zarzutu. Ponadto, drzwi przesuwne dotknięte były wadą fabryczną, dotyczącą uszczelnienia skrzydła ruchomego, która była przyczyną przewiewów i nieszczelności w dolnej części i również wpłynęła na obniżenie wartości drzwi.

Przeprowadzona – po zgłoszeniu powodowi wady - próba jej usunięcia, poprzez posmarowanie prowadnic smarem była nieudolna i nieskuteczna, niezgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia, dawała jedynie krótkotrwały efekt i nie rozwiązywała problemu. Wadliwy był pierwotny sposób montażu, niezgodny z zaleceniami i instrukcją producenta, co spowodowało trwałe odkształcenia progu. Wada ta mogłaby być usunięta w ramach wykonania nowej ościeżnicy drzwi przy spasowaniu jej w warunkach fabrycznych do istniejącego skrzydła przesuwnego.

Dowód:

opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa Z. K. (1) (k-83 i nast., 138 i nast., 153 i nast.).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Strony łączyła umowa o dzieło, której przedmiotem było wykonanie przez powoda w domu pozwanego stolarki okiennej, tj. montaż dziesięciu okien typu (...) C. (...), objętych potwierdzeniem zamówienia (...) (...) z dn. 3.12.2018r.

(k-14-16), oraz drzwi podnosząco-przesuwanych I (...), objętych potwierdzeniem zamówienia (...) (...) z dn. 11.12.2018 (k-17). Pierwotna oferta (nr (...)), skierowana do pozwanego, opiewała na wynagrodzenie powoda w kwocie 19.000,67 zł. Pozwany zaakceptował ofertę i zapłacił powodowi zaliczkę w kwocie 7600,27 zł, co było bezsporne. Ostatecznie, jak ustalono na podstawie zeznań powoda, wysokość ustalonego wynagrodzenia za zamówione okna I. i drzwi przesuwne I (...) wraz z montażem wyniosła 17.861,55 zł (brutto), obejmowało montaż okien i drzwi przesuwanych po cenach z udzielonym rabatem, zgodnie z dokumentami, dołączonymi do pozwu, tj. potwierdzeniami zamówienia (...) (...) z dn. 3.12.2018r. (k-14-16) i (...) (...) z dn. 11.12.2018 (k-17). Wynagrodzenie za montaż pozostało niezmienione i zgodnie z ofertą nr (...) wynosiło 1198,80 zł (1110 zł netto + 8% VAT).

Część prac, objętych umową, wykonano niewadliwie i zgodnie z zamówieniem, tj. w zakresie montażu dziesięciu okien I., opisanych w potwierdzeniu zamówienia (...) (...) z dn. 3.12.2018r. (k-14-16). Nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut pozwanego, że jedno z wym. tam okien (poz. 5a, o wym. 1370 x 1450), zostało zamontowane w odwrotnym kierunku; pozwany bowiem zmienił zamówienie w stosunku do pierwotnej oferty, zamawiając okno lewe (OL), tj. okno otwierające się do wewnątrz z zawiasami po lewej stronie i takie okno zostało zamontowane.

Łączna wartość wykonanych niewadliwie prac wyniosła 6992,16 zł, zgodnie z potwierdzeniem zamówienia (...) (...) z dn. 3.12.2018r. (k-14-16) plus odpowiednia część wynagrodzenia za montaż. Zeznając powód nie był w stanie wskazać, jaka część ustalonego łącznie z tego tytułu wynagrodzenia obejmuje wykonanie stolarki okiennej w zakresie objętym potwierdzeniem zamówienia (...) (...), podając jedynie, że całość wynagrodzenia za montaż została ustalona na kwotę 1110 netto plus 8% VAT. W swoim piśmie z dnia 21.02.2019r., w odpowiedzi na reklamację pozwanego, powód jednocześnie wskazał, że montaż drzwi unosząco-przesuwanych to koszt około 800 zł netto (k-51-52). W tej sytuacji Sąd przyjął, że należne powodowi wynagrodzenie za montaż dziesięciu okien I., wykonanych zgodnie z umową, wynosi 334,80 zł (1110 zł netto + 800 zł netto = 310 zł netto + 8% VAT). Zatem, łączna wartość wykonanych niewadliwie prac wyniosła 7326,96 zł (6.992,16 zł + 334,80 zł).

Dotychczas, jak ustalono pozwany zapłacił już powodowi kwotę 7600,27 zł (zaliczka) oraz kwotę 1500,23 zł, tytułem dopłaty do stolarki PCV (zgodnie z fakturą jak na k.63). Nawet, jeśli uznać, jak zeznał powód, że owa dopłata związana była ze zmianą drzwi unosząco-przesuwanych (z drzwi typu I. S.-slide, na drzwi typu I (...), które spełniały warunki konstrukcyjne dla założonego otworu drzwiowego i układu skrzydeł), to dalej zapłaconą przez pozwanego kwota 7600,27 zł, pokrywa wynagrodzenie powoda za niewadliwie wykonanie w.w. prace.

Natomiast pozostałe wykonane przez powoda prace, w zakresie montażu okna podnosząco-przesuwnego I (...), zostały wykonane wadliwie, co zostało jednoznacznie potwierdzone w opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa Z. K.. Wady te miały charakter istotnych. Wartość tych prac została przyjęta na kwotę 10.534,59 zł [9670,59 zł (k-17) plus 864 zł (wynagrodzenie za montaż)]. Uznając, że powodowi nie przysługuje prawo do żądania dodatkowego wynagrodzenia, na wstępie należy wskazać, że jego powództwo o zapłatę całego wynagrodzenia, co do wysokości, oparte zostało na ofercie nr (...) z dnia 15.11.2018r. (od łącznej kwoty 19000,67 zł powód odliczył wpłaconą zaliczkę i w pozwie domagał się zapłaty różnicy). Tymczasem, jak ustalono w oparciu o zeznania powoda, ostateczne wynagrodzenie za wykonanie stolarki okiennej u powoda zostało ustalone zgodnie z cenami, wskazanymi w potwierdzeniach zamówienia (k-14-16 i 17), co łącznie z montażem daje kwotę 17.861,55 zł, a nie 19.000,67 zł. Tu jednak należy dodać, że poza tym, w związku ze zmianą systemu drzwi przesuwanych, pozwany został poproszony przez powoda o dopłatę kwoty 1500,23 zł, co wskazywałoby na to, że ustalona cena tych drzwi w kwocie 9.670,59 zł (k-17) zwiększyła się do kwoty 11.170,82 zł.

Niezalenie od tego, zdaniem Sądu, jeżeli wykonane dzieło ma wady istotne, jak w niniejszej sprawie, oddanie dzieła nie powoduje wymagalności wynagrodzenia. Roszczenie powoda o zapłatę wynagrodzenia przewyższającego kwotę 7326,96 zł (jako wartość prac niewadliwie wykonanych), nie stało się jeszcze wymagalne. Powód nie wydał bowiem pozwanemu dzieła, które by odpowiadało umowie, stąd też nie można było przyjąć, aby pozwany dokonał jego odbioru w całości.

W ustalonym stanie faktycznym, spełnionego przez powoda świadczenia (w zakresie montażu drzwi przesuwnych) nie można w ogóle zakwalifikować jako wykonanie zobowiązania (art. 643 w zw. z art. 627 kc). W odniesieniu do umów rezultatu, niewykonanie zobowiązania może dotyczyć nie tylko braku świadczenia, ale obejmować także sytuację, w której spełnione świadczenie nie zaspokaja oznaczonego interesu wierzyciela. Za niewykonanie zobowiązania może więc być uznane spełnienie świadczenia, którego jakość tak dalece odbiega od objętego treścią zobowiązania, że z punktu widzenia odbiorcy tego świadczenia nie prowadzi do zaspokojenia jego interesu.

Z jednolitych wypowiedzi Sądu Najwyższego wynika, że zamawiający może odmówić odebrania dzieła i zapłaty wynagrodzenia, gdy w chwili oddania dzieła ma wady istotne (por. wyrok z dnia 26 lutego 1998 r., I CKN 520/97, OSNC 1998, nr 10, poz. 167, z dnia 14 lutego 2007 r., II CNP 70/06, z dnia 18 stycznia 2012 r., II CSK 213/11, OSNC-ZD 2013, B, 31, z dnia 23 sierpnia 2012 r., II CSK 21/12 oraz z dnia 27 listopada 2013 r., V CSK 544/12). Przemawia za tym względ na zasadę ekwiwalentności świadczeń stron umowy o dzieło (art. 642§1, art. 488§2 kc) oraz charakter umowy o dzieło, jako umowy rezultatu (art. 627 kc). Obowiązek zamawiającego zapłaty wynagrodzenia odpowiada obowiązkowi przyjmującego zamówienie wykonania oznaczonego dzieła. Zgodnie z art. 642§1 kc, w braku odmiennej umowy, przyjmującemu zamówienie należy się wynagrodzenie w chwili oddania dzieła. Jednakże, zgodnie z art. 643 kc, zamawiający ma obowiązek odbioru dzieła – a więc dokonania czynności, wyrażającej wolę przyjęcia świadczenia i uznania go za wykonanego – nie każdego, lecz tylko takiego, które przyjmujący zamówienie wydaje mu zgodnie ze swoim zobowiązaniem. Nie sposób uznać, nawet przy ograniczeniu się do reguł wykładni językowej, aby zamawiający miał obowiązek odebrania dzieła, o którym mowa w art. 643 kc, i zapłaty wynagrodzenia (art. 642 § 1 kc) w razie wydania mu dzieła z wadami istotnymi, a więc takimi, które uniemożliwiają korzystanie z niego zgodnie z przeznaczeniem lub sprzeciwiają się wyraźnie umowie. Charakter tych wad jest bowiem tego rodzaju, że nie można uznać, aby dzieło nimi dotknięte było wydane przez przyjmującego zamówienie zgodnie ze swym zobowiązaniem, od czego jest uzależniona wymagalność roszczenia o zapłatę wynagrodzenia. Za przyjętym stanowiskiem przemawia także względ na charakter przepisów o odpowiedzialności z tytułu rękojmi za wady dzieła, których celem nie jest osłabienie, lecz przede wszystkim wzmocnienie ochrony zamawiającego dzieła w stosunku do ochrony, wynikającej z przepisów ogólnych o odpowiedzialności z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Skorzystanie przez pozwanego z uprawnienia do wykonania zastępczego, wobec nieudolności i następnie bezczynności powoda, który nie potrafił skutecznie naprawić przedmiotowych drzwi (art. 561(1) kc), nie przyniosło jednak oczekiwanego rezultatu, co tylko świadczy o tym, że dzieło obarczone jest istotną wadą, polegającą na trwałym odkształceniu progu ościeżnicy wraz z szyną jezdną, będących wyłącznie następstwem niewłaściwego montażu przez powoda, co w konsekwencji prowadzi do nadal niesprawnego w pełni działania drzwi przesuwnych.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 17 kwietnia 2015r., przyjęcie istnienia bezwzględnie obowiązującego odbioru przez zamawiającego wydawanego przez przyjmującego zamówienie dzieła, wiązałoby się z przerzuceniem ryzyka, związanego z wadliwością dzieła, wyłącznie na zamawiającego, który w każdym przypadku miałby obowiązek odebrania dzieła, przedstawionego do wydania, i zapłaty wynagrodzenia, a następnie dopiero realizacji uprawnień z tytułu rękojmi za wady. Taka wykładnia nie sprzyjałaby także wykonywaniu w sposób staranny umów o dzieło przez przyjmujących zamówienia, sprzyjałaby obniżeniu jakości świadczonych usług, przerzucając ryzyko ich niestaranności na zamawiającego (tak: post. SN – Izba Cywilna z dn. 17.04.2015r., III CZP 8/15).

W innym orzeczeniu z dnia 29 stycznia 2021r. Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli, mimo istnienia wad, zamawiający przystąpi do odbioru i dojdzie do oddania dzieła, czynność ta nie spowoduje wymagalności wierzytelności przyjmującego zamówienie o wynagrodzenie, gdy jest ono dotknięte wadą istotną, czyniącą je niezdatnym do zwykłego użytku lub sprzeciwiającym się wyraźnie umowie. Charakter tych wad jest bowiem tego rodzaju, że nie można uznać, aby dzieło nimi dotknięte było wydane przez przyjmującego zamówienie zgodnie z zobowiązaniem, od czego jest uzależniona wymagalność roszczenia o zapłatę wynagrodzenia (por. wyrok SN – Izba Cywilna z dn. 29.01.2021r., V CSKP 10/21).

Wada fizyczna dzieła polega na jego niezgodności z umową; występuje wówczas, gdy dzieło nie ma właściwości, które dzieło tego rodzaju powinno mieć, o których istnieniu zapewniał przyjmujący zamówienie, nie nadaje się do celu,

o którym zamawiający poinformował. Dzieło ma wadę fizyczną także w razie nieprawidłowego jego zamontowania i uruchomienia, jeżeli czynności te zostały wykonane przez przyjmującego zamówienie lub osobę trzecią, za którą przyjmujący zamówienie ponosi odpowiedzialność (art. 556(1) kc). Wykazanie przez zamawiającego (pozwanego) – na podstawie dowodu z opinii biegłego oraz zeznań świadka - że dzieło wykonane przez powoda, w części obejmującej montaż drzwi unoszących-przesuwanych, nie nadaje się do umówionego użytku, zwalnia go od obowiązku zapłaty wynagrodzenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 13.10.2017 r., I ACa 337/17).

W niniejszej sprawie powód wykonał dzieło niezgodnie ze swoim zobowiązaniem. Przy zamówieniu zapewnił pozwanego, że okno przesuwne będzie „m.” wśród okien, że będzie się lekko przesuwać. W ciągu dwóch dni od jego zamontowania, okazało się, że drzwi nie działają, że należy użyć całej siły mięśni, aby je przesunąć tylko na kawałek, co niezwłocznie zostało zgłoszone powodowi telefonicznie, ale nie doprowadziło do skutecznej naprawy. Współpracujący z powodem pracownicy producenta okien kilkakrotnie próbowali dokonać poprawy działania drzwi przesuwanych, co jednak nie przyniosło spodziewanego efektu, ponieważ za dzień lub dwa po naprawie, polegającej na nasmarowaniu prowadnic smarem, problem powracał. Po ponownym zgłoszeniu wady, powód zażądał wynagrodzenia i odmówił przyjazdu. W odpowiedzi na pisemną reklamację pozwanego, pismem z dnia 21.02.2019r., nieuczciwie poinformował pozwanego, że odstąpienie przez niego od umowy oraz reklamacja są niemożliwe, gdyż wykonanie usług zostało zakończone, o czym świadczy podpisany protokół odbioru, nie zawierający uwag odnośnie funkcjonowania i montażu, oraz wskazał, że subiektywnie odczuwane niedogodności w użytkowaniu drzwi wynikają z rozmiaru i wagi zamówionego produktu, a ponadto normalnie w takich warunkach atmosferycznych jak ujemne temperatury, nikt nie otwiera drzwi (k-56).

Tymczasem, z jednoznacznej opinii biegłego sądowego wynika, że przyczyną wadliwego działania skrzydła, jak i konsekwencji, związanych z trwałym odkształceniem progu ościeżnicy wraz z szyną jezdnią, po której poruszają się drzwi, był wadliwy montaż stolarki drzwiowej, dokonany przez powoda niezgodnie z instrukcją montażu drzwi unoszących – przesuwanych (...). Ponowny poprawny montaż drzwi przez firmę zewnętrzną nie doprowadził do usunięcia wadliwości progu, którego nie dało się w pełni wyprostować, ponieważ uległ trwałym uszkodzeniom na skutek nieprawidłowego pierwszego montażu przez powoda. Trwałe odkształcenie progu ościeżnicy wraz z szyną jezdnią jest obecnie przyczyną niesprawnego użytkowania przedmiotowych drzwi przesuwanych, których jakość działania zależy od warunków atmosferycznych i temperatur, powodujących zwiększenie lub zmniejszenie siły operacyjnej przy uruchamianiu drzwi. Jakość drzwi w takim stanie obiektywnie nie spełnia wymogów zamówionego dzieła pod względem technicznym i użytkowym - drzwi miały być zamontowane poprawnie i działać mechanicznie bez zarzutu, przesuwać się lekko, do pełnego otwarcia, niezależnie od pory roku i temperatury na zewnątrz. W tych okolicznościach stanowisko powoda, że ocena nieprzydatności dzieła oparta jest jedynie o subiektywne odczucia pozwanego i jego żony (która nie była w stanie otworzyć tych drzwi, gdyż należało użyć znacznej siły do ruszenia zakleszczonych mechanicznie drzwi), jako bezpodstawne nie zasługiwało na uwzględnienie. Przeprowadzona – po zgłoszeniu powodowi wady - próba jej usunięcia, poprzez posmarowanie prowadnic smarem była nieudolna i nieskuteczna, niezgodna z zasadami wiedzy i doświadczenia, dawała jedynie krótkotrwały efekt i nie rozwiązywała problemu. Wadliwy był pierwotny sposób montażu, niezgodny z zaleceniami i instrukcją producenta, co spowodowało trwałe odkształcenie progu. Wada ta mogłaby być usunięta, zgodnie z opinią biegłego, w ramach wykonania nowej ościeżnicy drzwi przy spasowaniu jej w warunkach fabrycznych do istniejącego skrzydła przesuwanego. Powód jednak uchylił się od jej wykonania, celem ugodowego zakończenia sporu.

Pozwany, mimo że podpisał protokół odbioru stolarki i montażu w dniu 1.02.2019r. i przystąpił do eksploatacji przedmiotowych drzwi przesuwanych, wykazał, że wykonane przez powoda w tym zakresie dzieło jest niezdatne do umówionego użytku. W odniesieniu do umów rezultatu niewykonanie zobowiązania może obejmować także sytuację, w której spełnione świadczenie nie zaspokaja oznaczonego interesu wierzyciela. Za niewykonanie zobowiązania może więc być uznane spełnienie świadczenia, którego jakość tak daleko odbiega od objętego treścią zobowiązania, że z punktu widzenia odbiorcy tego świadczenia nie prowadzi do zaspokojenia jego interesu.

Opisana wyżej wada dzieła o wymiarze funkcjonalnym jest na tyle istotna, że pozwala uznać, iż dzieło nie zostało w ogóle wykonane i w konsekwencji, że nie miało miejsca prawnie doniosłe oddanie dzieła, tj. oddanie skutkujące

wymagalnością roszczenia o zapłatę wynagrodzenia (art. 642 kc) oraz powstaniem obowiązku odbioru dzieła przez przyjmującego zamówienie (art. 643 kc). W takim wypadku nie ma potrzeby sięgania przez zamawiającego do uprawnień przewidzianych w reżimie rękojmi.

Orzeczenie w pkt II wyroku oparto na przepisach art. 98§1 i 2 kpc. Powód, jako przegrywający sprawę powinien zwrócić pozwanemu koszty procesu, w skład których wchodzi zaliczka, uiszczona na poczet wydatków, związanych z wynagrodzeniem biegłego.

Powoda, jako przegrywającego sprawę, obciążono ponadto dalszymi wydatkami, pokrytymi tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłego, ponad uiszczoną zaliczkę (pkt III wyroku), w oparciu o przepis art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U.2019, poz. 785 ze zm.) w zw. z art. 98§1 kpc.